

Door: Jan Gorter en Cyriel Pennartz, Center for Neuroscience, Swammerdam Instituut for Life Sciences, Universiteit van Amsterdam

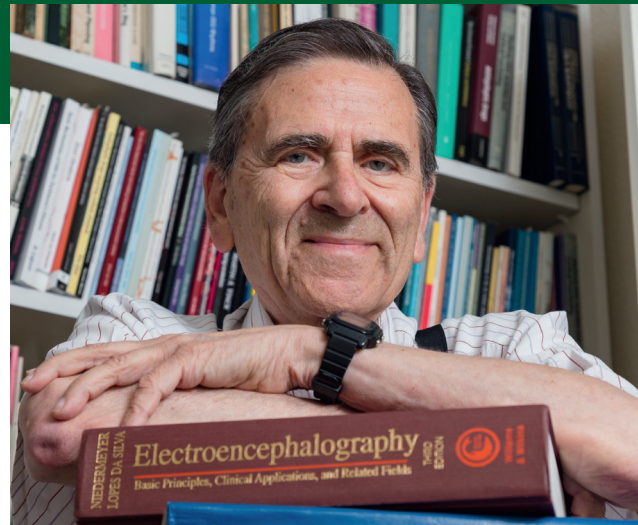
In memoriam Fernando Lopes da Silva

Op 7 mei jl. is Prof. dr. Fernando Lopes da Silva op 84-jarige leeftijd overleden. Fernando Lopes da Silva was van 1980 tot 2000 als hoogleraar verbonden aan de Universiteit van Amsterdam, eerst aan de biologie-faculteit en later aan het Swammerdam Instituut for Life Sciences. Fernando was in binnen- en buitenland erkend en geliefd om zijn inzicht, kennisoverdracht, wijsheid en warme persoonlijkheid.

Fernando volgde zijn geneeskundeopleiding aan de Universiteit van Lissabon en specialiseerde zich in eerste instantie tot psychiater. De politieke situatie in Portugal dwong hem om tot na de Anjer-revolutie zijn heil in het buitenland te zoeken. Na zich een aantal jaren (1962-1964) toegelegd te hebben op de neurofysiologie in Londen, trad hij in dienst bij het Instituut voor Medische Fysica van TNO in Utrecht alwaar hij in 1970 promoveerde. In 1973 werd hij hoofd van de Brain Research groep aldaar.

In 1980 werd Fernando benoemd tot hoogleraar Algemene Dierfysiologie aan de Universiteit van Amsterdam, een functie die hij bekleedde tot zijn pensionering in 2000. Tijdens zijn loopbaan ontpopte hij zich als een inspirerend begeleider voor meer dan 65 promovendi. Hij was één van de grondleggers van de Onderzoeksschool Neurowetenschappen Amsterdam. Ook na zijn emeritaat bleef hij nauw betrokken bij het neurowetenschappelijk onderzoek. Naast zijn baan aan de Universiteit van Amsterdam was Fernando actief als deeltijdhoogleraar aan de Universiteit Twente en vanaf 1995 tot 2002 als wetenschappelijk directeur van 'Meer en Bosch', nu Stichting Epilepsie Instellingen Nederland (SEIN), te Heemstede. Als wetenschappelijk directeur van SEIN heeft hij vele (pre)klinische epilepsieprojecten geïnitieerd en begeleid.

Na zijn pensionering was hij nog lange tijd bijzonder hoogleraar in Lissabon en Porto en speelde hij een cruciale rol bij de opbouw van het neurowetenschappelijk onderzoek en onderwijs in Portugal. Fernando was een uitzonderlijk breed geörienteerde wetenschapper. Hij deed baanbrekend onderzoek naar de mechanismen die ten grondslag liggen aan elektrische hersenrhythmes en plasticiteit van de hersenen. Onderzoek naar de fundamentele oorzaken en nieuwe diagnostische technieken van epilepsie was gedurende zijn gehele carrière een speerpunt. Hij was een inspireren-

de kracht in diverse epilepsiewerkgroepen, hetgeen heeft bijgedragen tot het huidige hoge niveau van (pre)klinisch wetenschappelijk epilepsieonderzoek in Nederland. Onderzoek onder zijn supervisie heeft onder meer geleid tot nieuwe inzichten in de mechanismen van absence-epilepsie en een beter begrip van mechanismen die kunnen leiden tot temporaalkwab-epilepsie. Zijn inzicht in de vraag of aanvallen zijn te voorspellen op basis van hersenactiviteit die aan een epileptische aanval vooraf gaat, wordt wereldwijd geroemd.

Zijn productiviteit kwam tot uiting in meer dan 400 publicaties. Eén van zijn standaardwerken is Niedermeyer's *Electroencephalography*, een handboek waarin de basisprincipes en klinische toepassingen van het elektro- (EEG) en magneto- (MEG) encefalogram en van *Evoked Related Potentials* (ERPs) beschreven zijn. Grote internationale waardering voor zijn werk blijkt onder meer uit de vele wetenschappelijke onderscheidingen die hij heeft gekregen waaronder de Herbert H. Jasper Award, toegekend door de *American Clinical Neurophysiology Society* en zijn eredoctoraten te Lissabon, Porto, Helsinki en Rennes. Fernando was Ridder in de Orde van Nederlandse Leeuw en Officier in de Orde van Santiago da Espada.

Fernando zal voortleven in onze herinnering vanwege zijn brede kennis en inzicht, maar ook door zijn warme en sympathieke persoonlijkheid en de inspirerende manier van leiding geven waarmee hij medewerkers en studenten stimuleerde. Hij zal in ons voortleven door zijn maatschappelijke betrokkenheid en natuurlijke, morele houding waarmee hij iedereen van onbaatzuchtige, wijze raad voorzag. Ons medeleven gaat uit naar zijn vrouw Carlota, kinderen en kleinkinderen.